

o r e m

Magazine | Editie 2026

BEWUSTE
BOUWERS

COLOFON

Dit is een uitgave van stichting Bewuste Bouwers.

(Eind)redactie: Team Bewuste Bouwers

Vormgeving: Steenbergens Ontwerp Studio

OP DE COVER

Op de cover prijkt een foto van project Het Post Rotterdam. Dit is een herontwikkelings- en hoogbouwproject in het hart van Rotterdam. Het combineert de restauratie van het monumentale hoofdkantoor uit 1916 aan de Coolingsingel met de bouw van een moderne woontoren van 150 meter hoogte. In opdracht van OMNAM Investment Group realiseert de aannemerscombinatie BESIX en Rizzani de Eccher, onder de gezamenlijke naam The Post Bouw, het nieuwe icoon in het hart van Rotterdam.

Wij danken John Gundlach (Flying Holland) voor het beschikbaar stellen van deze prachtige foto.

We zijn ons bewust van de impact die drukwerk op het milieu heeft. Daarom is de oplage beperkt. Je kunt dit magazine ook downloaden en lezen via onze website.

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
Over Bewuste Bouwers	6
Best Presterende Bouwplaatsen 2025	8
Best Practices 2025	12
Goede Voorbeelden 2025	16
Onze bedrijfsdeelnemers	18

Voorwoord

In dit magazine blikken we terug op de successen van alle deelnemers van Bewuste Bouwers van het jaar 2025.

Gelukkig is het niet moeilijk om dit magazine te vullen, want onder de deelnemers zijn opnieuw volop mooie, innovatieve, duurzame en creatieve successen gespot. Zelfs wanneer we deze afzetten tegen de meest recente versie van de gedragscode 2025. Deze laatste versie is vorig jaar geïntroduceerd en wordt sinds het vierde kwartaal toegepast en getoetst.

Vorig jaar hebben we een nieuwe categorie toegevoegd voor opmerkelijke en/of bijzondere vondsten: de **Innovation Spotlight**. Wat is dit precies en waarom hebben we hiervoor gekozen?

Zoals bekend zijn we altijd op zoek - of liever gezegd: staat ons vizier open - voor het ontdekken van Goede Voorbeelden en/of Best Practices binnen onze sector. Vindingrijke oplossingen die binnen het kader van de Bewuste Bouwers-gedragscode een positieve uitwerking hebben en de moeite waard zijn om te delen, zodat anderen ervan kunnen leren en deze wellicht zelfs kunnen overnemen. Met de inzet van AI en robotisering ontdekten we bovendien veel verschillende toepassingen die, door middel van dezelfde instrument(en) en innovatie, een soortgelijke positieve uitwerking hadden op de bouwvakker, de omgeving of het milieu.

Iets wat we natuurlijk toejuichen, maar omdat dit al eerder is ingezet niet langer voor een Best Practice in aanmerking kwam. Tegelijkertijd was het echter te interessant

om af te doen als een Goed Voorbeeld. Daarom hebben we een nieuw podium geïntroduceerd: de **Innovation Spotlight**. Een podium waar we dezelfde aandacht aan geven als aan een Best Practice, maar zonder dit als specifiek uniek te bestempelen.

Mede gevoed door de geweldige ontwikkelingen die we in de afgelopen 16 jaar al voorbij hebben zien komen, merken we dat het steeds lastiger wordt om een Best Practice te scoren. Of iets als een Goed Voorbeeld aan te merken. Enerzijds is dat natuurlijk een mooie constatering, maar tegelijkertijd schuilt hierin ook een valkuil. Want dat iets binnen de gelederen van Bewuste Bouwers-deelnemers steeds vanzelfsprekender wordt, wil nog niet zeggen dat de rest van de sector geen stappen meer te zetten heeft.

Anders verwoord: We merken steeds vaker dat het onderscheid tussen een bouwer en een Bewuste Bouwer wordt herkend. Door opdrachtgevers, bevoegd gezag, omwonenden en zelfs door onderaannemers. Het loont dus echt om je als een Bewuste Bouwer in te zetten voor een positieve impact tijdens de uitvoering van je project.

En voor ons om de sector te blijven boosten met een podium voor Goede Voorbeelden, Best Practices en innovaties. Dus ook voor 2026 dagen we jullie weer uit!

Dank en veel leesplezier!
Jan Koers, directeur

Over Bewuste Bouwers

Waarom Bewuste Bouwers?

Bouw- en infraprojecten vinden steeds vaker plaats in een complexe en drukke omgeving. Mondige omwonenden, hoge verwachtingen, kwetsbare natuur en compactere werkerreinen stellen tijdens de uitvoering steeds hogere eisen aan bouw- en infrabedrijven. Omdat geen enkele bouwlocatie hetzelfde is, vraagt elk project om maatwerk in aanpak en maatregelen. Dit vereist een zorgvuldige analyse van de specifieke omgevingskenmerken en inzicht in de invloed daarvan op het project en de directe omgeving.

Een belangrijke vraag is: wat is de omgeving precies? Het gaat hierbij niet alleen om de directe fysieke locatie van het project, maar ook om de bredere context, zoals nabijgelegen woningen, bedrijven, infrastructuur en natuurgebieden. Daarnaast speelt de sociale omgeving een rol, zoals de betrokkenheid van bewoners en andere belanghebbenden. De **Bewuste Bouwers-gedragscode** ondersteunt bij het zorgvuldig naleven van dit proces. Zo werken we samen aan een positieve impact op veiligheid, leefbaarheid en milieu, en aan wederzijds begrip tussen bouwproject en omgeving.

Gedragscode en wetgeving

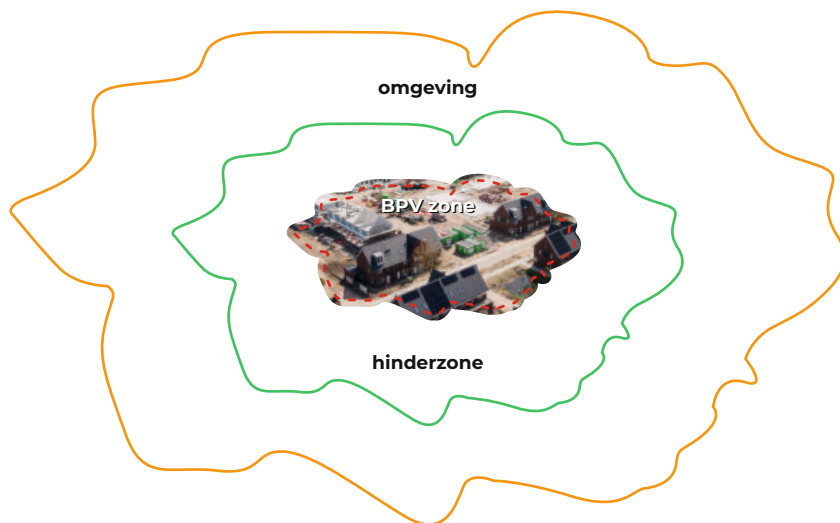
De **Bewuste Bouwers-gedragscode** is zorgvuldig ontwikkeld, mede op basis van de meest recente wet- en regelgeving binnen de bouwsector. Hierbij is onder andere rekening gehouden met de Omgevingswet en het Besluit Bouwwerken Leefomgeving (BBL). Deze wetgeving legt meer nadruk op de specifieke zorgplicht van zowel bouwer als opdrachtgever (artikel 7.4 BBL). Een andere cruciale factor is de hinderzone van het project: het gebied dat mogelijk wordt beïnvloed door activiteiten zoals bouwwerkzaamheden, geluidsoverlast, trillingen, stof en verkeersbewegingen. Het vaststellen van deze hinderzone vraagt om een gedetailleerde analyse.

Hierbij is het van belang om te bepalen:

- de omvang van het gebied waarin hinder kan optreden;
- de relevante hinderbronnen binnen het project;
- de intensiteit en duur van de te verwachte hinder.

Welke maatregelen in deze situatie van belang zijn, hangt af van de aard van het project en de gevoeligheid van de omgeving.

De **Bewuste Bouwers-gedragscode** biedt daarom niet alleen praktische richtlijnen voor de bouwplaats, maar ondersteunt ook bij het voldoen aan de wettelijke eisen voor een veilige, transparante en duurzame uitvoering van bouwprojecten. Bewuste Bouwers is geen verplichting, maar een bewuste keuze van bedrijven en projecten die willen bijdragen aan een meer betrokken, transparante en maatschappelijk geaccepteerde bouwsector.

Termen voor gebiedsaanduidingen van de omgeving volgens de BBL

Best Presterende Bouwplaatsen 2025

Ook dit jaar hebben we tijdens de BOOST-week de drie Best Presterende Bewuste Bouwers-bouwplaatsen in het zonnetje gezet met een **Gouden, Zilveren en Bronzen helm**. Uit maar liefst 677 actieve bouwplaatsen selecteerden we opnieuw een overtuigende top 3.

Wie paste in **2025** de **vijf pijlers van de Bewuste Bouwers-gedragcode** het best toe? Dat is wat onze auditors zorgvuldig hebben getoetst en beoordeeld. Nieuw vanaf 2025 is de manier waarop we deze beoordeling communiceren. Resultaten worden voortaan getypeerd als **'op de norm'**, **'boven de norm'** of – voor wie echt uitblinkt – **'uitmuntend'**. Wie onvoldoende aandacht besteedt aan de pijlers kan uiteraard ook **'onder de norm'** of zelfs **'non-conform'** scores. Deze terminologie maakt de beoordeling duidelijker en beter communiceerbaar. Achter de schermen blijft de systematiek echter onveranderd. Auditors beoordelen per onderdeel van elke pijler – **Communicatie & Bewustzijn** en **Maatregelen** – met punten van **0 tot en met 5**. Zo behouden we grip op de benchmark, én blijft het mogelijk om een objectieve top 3 vast te stellen.

Gouden bouwhelm

Herontwikkeling ABN AMRO Foppingadreef – BAM Bouw en Techniek B.V.

Aan de Foppingadreef in Amsterdam wordt het hoofdkantoor van ABN AMRO getransformeerd tot een Paris Proof gebouw. BAM Bouw en Techniek realiseert een werkplek voor circa 11.000 medewerkers, met daarnaast een sociale en maatschappelijke functie.

Zilveren bouwhelm

Dear North – Dura Vermeer Bouw en Vastgoed Amsterdam

Aan de Distelweg in Amsterdam-Noord verrijst Dear North, een duurzaam mixed-use complex waarin wonen, werken en parkeren in één integraal ontwerp samenkomen. Het project maakt deel uit van Buiksloterham, een gebied dat transformeert van industrieel bedrijventerrein naar een circulaire stadswijk met ruimte voor wonen én werken.

Bronzen bouwhelm

Leiden, Biosciencepark gebouw 5 – Heddes Bouw & Ontwikkeling B.V.

MORE 5, onderdeel van de gebiedsontwikkeling MORE in Leiden, is een nieuwbouwproject in het Leiden Bio Science Park met 206 hoogwaardige huurappartementen. Het gebouw, een ontwikkeling van Lingotto, is ontworpen door Paul de Ruiter Architects en wordt gerealiseerd door Heddes Bouw & Ontwikkeling. Met 150 International Staff-woningen voor de Universiteit Leiden, 34 middenhuur- en 22 vrije sectorwoningen én een daghoreca, bedient MORE 5 een brede doelgroep. Het toekomstbestendige gebouw voldoet aan de BREEAM Excellent-normen.

VERBETER DE BOUW

BEST 2025 PRACTICES

Bewuste Bouwers stuit van tijd tot tijd op een Best Practice binnen een project. Een Best Practice is een unieke toepassing van één van de pijlers, die niet in de normkaarten staat en nog niet eerder op een andere bouwplaats is gezien. Het gaat niet om groots of kostbaar; juist slimme, praktische en innovatieve oplossingen maken het verschil. Een Best Practice inspireert andere Bewuste Bouwers en biedt concrete handvatten om vergelijkbare maatregelen op hun eigen project toe te passen.

Bewuste Bouwers heeft in 2025 maar liefst 3 Best Practices erkend. We zetten ze hier voor je op een rij ter inspiratie. Meer informatie vind je op onze website.

Milieu

A.Hak heeft in samenwerking met TenneT een primeur gerealiseerd door te werken met de eerste volledig emissievrije boormachine die op waterstof is aangedreven, de zogenoemde "H2DD" (Hydrogen Driven Drilling). Deze innovatie is eerder toegepast bij een boring voor een hoogspanningskabel in Bergen op Zoom en wordt nu ingezet op dit project in Den Helder voor het boren van leidingen. Hierbij levert een waterstofaggregaat van Genpower de benodigde elektriciteit. Het principe van een waterstofboring is dat de waterstofgenerator rechtstreeks stroom levert aan de boring. Bij een hogere vermogensvraag levert het accupakket meer energie, en bij een lagere vermogensvraag wordt het accupakket weer bijgeladen.

Project: **Koegras trace 1 Zandijk**

Door: **A. Hak Electron B.V.**

Vakmensen

Kondor Wessels Amsterdam beschikt inmiddels over een speciale PBM-lijn voor dames, met getailleerde jassen en hesjes en slimmer gesneden broeken. Deze pasvorm verhoogt de veiligheid, omdat er minder risico is om ergens achter te blijven haken of om te struikelen.

Project: **Park 2020 - Kantoorgebouw Water**

Door: **Kondor Wessels Amsterdam B.V.**

Verzorgd

Park 2020 is een groen businesspark waar groenvoorziening centraal staat. Het terrein is ingericht met oog voor biodiversiteit en beschikt over onder meer een moestuin, een groene wandelzone en een grote vijver. Ook tijdens de bouw blijft dit groene karakter zoveel mogelijk behouden. Zo krijgt een naastgelegen braakliggend terrein een nette en vriendelijke uitstraling door het plaatsen van schapenhekken, het inzaaien van speciaal schapengras en het daadwerkelijk houden van schapen. Op deze manier blijft het parkachtige karakter van het bedrijventerrein, zelfs tijdens de bouwfase, zichtbaar en leefbaar.

Project: **Park 2020 - Kantoorgebouw Water**
Door: **Kondor Wessels Amsterdam B.V.**

Jij en ik zijn BEWUSTE BOUWERS

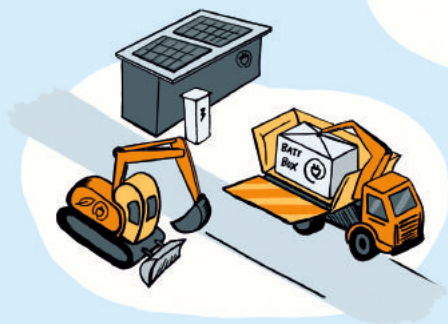
Ik HOUD REKENING MET DE
OMGEVING
WAARIN IK WERK

Ik WERK AAN EEN
VEILIGE
EN LEEFBARE BOUWPLAATS

Ik ZORG VOOR MIJN GEREEDSCHAP
EN WERK NETJES ZOALS
VAKMENSEN
DAT DOEN

Ik ZET MIJ IN VOOR DUURZAAMHEID
EN EEN BETER EN GEZONDER

MILIEU

Ik VOEL MIJ
VERANTWOORDELIJK VOOR EEN
VERZORGD
WERKOMGEVING

✓ PBM'S

✓ MATERIEEL

✓ GELUID

✓ NETJES EN VEILIG

BEWUSTE
BOUWERS

Goede Voorbeelden

Ook het afgelopen jaar signaleerden onze auditors opnieuw veel Goede Voorbeelden op de bouwplaatsen van onze deelnemers. De ene keer ging het om iets praktisch, de andere keer om iets vernieuwends. De kracht lag vaak in de eenvoud, maar ook een doordachte aanpak maakte indruk. Een Goed Voorbeeld verwijst doorgaans naar een aanpak, methode of oplossing die uitblinkt op een bepaald gebied en anderen kan inspireren of als richtlijn kan dienen. Bij Bewuste Bouwers is een Goed Voorbeeld altijd gekoppeld aan één van de vijf pijlers van onze gedragscode.

Hieronder zie je een kleine selectie. Het volledige overzicht van Goede Voorbeelden vind je op onze website.

Omgeving

Op woningniveau wordt een "dagkalender" bijgehouden. Daarop kunnen bewoners zien welke werkzaamheden op welke dag in hun woning plaatsvinden. Met pictogrammen wordt aangegeven welke overlast zij kunnen verwachten. Via een QR-code is de kalender eenvoudig toegankelijk.

Project: **Warmond - 31 won. Julianastraat e.o.**
Door: **BAM Wonen Verduurzamen**

Veilig

In de keet worden digitale schermen gebruikt waarop actuele informatie wordt gedeeld, zoals recente incidenten en de reacties daarop. Dit versterkt het veiligheidsbewustzijn en maakt van veiligheid een doorlopend gespreksonderwerp in plaats van een losstaand thema.

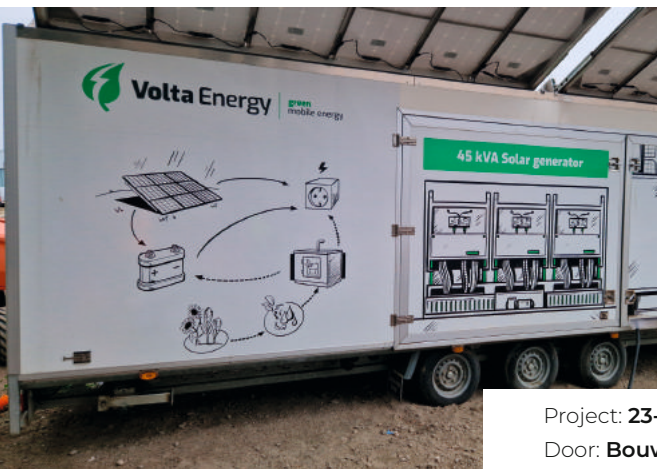
Project: **Project Galgeriet fase 2**
Door: **Bouwbedrijf M.J. de Nijs & Zonen B.V.**

Project: **Leidschendam Voorle de Boomgaard**
 Door: **Kroon & De Koning B.V.**

Vakmensen

In de schaftkeet hangen veiligheidsposters met foto's van collega's en een QR-code die laat zien hoe onveilige situaties zijn voorkomen. Door eigen collega's, inclusief vrouwelijke teamleden, af te beelden, wordt de boodschap persoonlijker. Tegelijkertijd onderstreept het bouwbedrijf zo het belang van diversiteit en een inclusieve werkomgeving.

Project: **23-0056 DHG DC 1-3 (BB Vrolijk)**
 Door: **Bouwbedrijf Vrolijk B.V.**

Milieu

Voor de stroomvoorziening wordt gebruikgemaakt van een Volta Energy Greenmobile SolarGenerator (45 kVA). Dit is een hybride zonne-unit die stroom opwekt via zonnepanelen, energie opslaat in batterijen en automatisch overschakelt op een generator wanneer dat nodig is. Hiermee wordt het dieselverbruik sterk verminderd, evenals de CO₂-uitstoot en geluidsoverlast.

Project: **66 Zorgappartementen Glipperdreef Heemstede**
 Door: **Tervoort's Bouwbedrijf B.V.**

Verzorgd

Op het project is bewust gekozen voor asfaltgranulaat in plaats van betongranulaat voor de bouwwegen. Dit zorgt ervoor dat de wegen nauwelijks stof produceren en in droge periodes niet nat gehouden hoeven te worden. Bovendien voert het asfaltgranulaat het hemelwater efficiënter af.

Onze bedrijfsdeelnemers

A.Hak Groep B.V.

Aalberts B.V.

Anton Rail & Infra B.V.

Baas B.V.

Ballast Nedam N.V.

Bouwbedrijf Kreeft B.V.

BMN De Klerk

Bouwbedrijf Vrolijk

BVR Groep B.V.

DCV BOUW B.V.

Den Ouden Infra

DIJKHAM bouw B.V.

Dura Vermeer Groep N.V.

Gebr. De Koning B.V.

Giesbers Bouwen en Renoveren

Giesbers Ontwikkelen en Bouwen

GOLDBECK Nederland B.V.

Hegeman Bouw & Infra B.V.

Onze bedrijfsdeelnemers

K_Dekker bouw & infra b.v.

Koninklijke BAM Groep N.V.

Kuijpers Bouw Heteren B.V.

Bouwbedrijf M.J. de Nijs & Zonen B.V.

Max Bögl Nederland B.V.

Pleijsier Bouwgroep B.V.

Roelofs Groep B.V.

SPIE Building Solutions B.V.

Strukton Civiel B.V.

TBI Holdings B.V.
(TBI Bouw en TBI Infra)

Trebbe MiddenWest B.V.
en Trebbe NoordOost B.V.

UBA Bouw B.V.

Van Norel Bouwgroep

Van Spijker Infrabouw B.V.

Koninklijke VolkerWessels B.V.

VORM Holding

Willy Naessens Nederland B.V.

Wijnen Bouwgroep B.V.

Züblin Nederland B.V.

Bouw- wijzer

Editie 2026

BEWUSTE

BOUWERS

Inhoudsopgave

Ga er maar aan staan!	3
Een gezamenlijke missie: afvalarme bouwplaatsen	5
Cultuurverschillen en veiligheid van arbeidsmigranten in de bouw	9

Ga er maar aan staan!

Er wordt weer veel over de bouw gepraat: over woningnood, stikstof, veiligheid en leefbaarheid – en vooral over de mensen die het allemaal moeten doen: de bouwvakkers. Aan tafels in Den Haag, in de media en bij de koffieautomaat lijkt iedereen precies te weten hoe het moet. “Ze moeten gewoon wat sneller bouwen,” klinkt het dan. “Wat flexibeler zijn.” “Wat innovatiever.” Met de mond is het allemaal zo geklaard.

Maar in werkelijkheid? In werkelijkheid staan daar elke dag mannen en vrouwen met hun handen in het werk, in weer en wind, met hart voor hun vak. Zij zorgen ervoor dat er woningen, scholen, bruggen en ziekenhuizen komen. En dat doen ze terwijl de lat steeds hoger ligt: veilig werken, de omgeving leefbaar houden, stikstofregels respecteren, bewoners gastvrij ontvangen én ondertussen topkwaliteit leveren.

Bouwen met trots, bouwen met hart

Dat vraagt iets. Dat vraagt vakmanschap, geduld en een flinke portie trots. En die trots – die voel je als je met ze praat. Zoals die bouwvakker die in het programma De Bouw Maakt Het vertelde over zijn allereerste klus: 48 jaar geleden, een woning in Gieten. “Staat er nog steeds,” zei hij met een glimlach. “En elke keer als ik er langsrijd, denk ik: dat heb ik gemaakt.” Dát is de kern van ons vak: bouwen met trots, bouwen met hart.

Toch is het niet altijd makkelijk. Want terwijl iedereen roept dat er meer huizen moeten komen, liggen er stapels bezwaarschriften op tafel. Soms van dezelfde mensen die nu luid klagen dat er geen woningen zijn voor hun kinderen of kleinkinderen. Misschien is het tijd om daar eens bij stil te staan. Stop met bezwaar maken om het bezwaar, en geef de bouw de ruimte om te doen waar ze goed in is: iets moois maken, duurzaam, veilig en bewust.

De bouw is geen probleem. De bouw is de oplossing. Bouwvakkers zijn geen veroorzakers van overlast, maar makers van toekomst. Zij bouwen niet alleen huizen, maar leefomgevingen. Zij dragen bij aan dorpen en steden waar volgende generaties kunnen wonen, werken en dromen.

Dus ja, ga er maar aan staan. De bouwvakker doet het gewoon – elke dag weer, met trots, vakmanschap en toewijding.

Afvalarme bouwplaatsen: samenwerken in de keten

Een afvalarme bouwplaats ontstaat niet vanzelf. Het vraagt om meer dan technische oplossingen of losse maatregelen: de sleutel ligt in samenwerking door de hele bouwketen heen. Van opdrachtgever en ontwerper tot leverancier en uitvoerder. Alleen wanneer alle schakels vanuit hetzelfde doel werken, kan afval structureel worden teruggedrongen.

Van ambitie naar uitvoering

Binnen de bouwsector vormt verpakkingsmateriaal een groot aandeel van het afval op de bouwplaats: naar schatting 40 tot 60 procent. Het terugdringen daarvan begint niet bij het scheiden van afval, maar bij het voorkomen ervan. Dat vraagt om andere keuzes aan de voorkant van het proces, zoals afspraken met leveranciers over minder of herbruikbare verpakkingen en bewuster omgaan met materiaalstromen op de bouwplaats.

Het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) werkt vanuit duidelijke ambities. In 2050 wil de Rijksoverheid volledig circulair bouwen en in 2030 moet het gebruik van primaire grondstoffen met 50 procent zijn verminderd. Afvalreductie is daarmee geen los thema, maar een logisch onderdeel van circulair bouwen. Bewuste Bouwers sluit hier naadloos bij aan vanuit de gedragscode, waarin de pijlers Milieu en Verzorgd centraal staan. Een opgeruimde, goed georganiseerde bouwplaats draagt niet alleen bij aan minder afval, maar ook aan een positieve uitstraling naar de omgeving.

Samenwerking als versneller

Om die ambities concreet te maken, is binnen de bouwketen een werkgroep afvalarme bouwplaatsen ontstaan. Hierin werken partijen samen die elkaar niet beconcurreren, maar juist aanvullen: opdrachtgevers, uitvoerende partijen en vertegenwoordigers van leveranciers. Door vanuit verschillende perspectieven naar hetzelfde vraagstuk te kijken, ontstaan praktische oplossingen die in de hele keten toepasbaar zijn.

Een belangrijke les uit deze samenwerking is dat afvalreductie vooral draait om houding en gedrag. Kleine ingrepen, zoals het anders positioneren van restcontainers (niet vooraan bijvoorbeeld) of het bewust benoemen van twijfelstromen ('kan ik het nog (her)gebruiken?'), kunnen al leiden tot andere keuzes op de bouwplaats. Daarnaast groeit de rol van leveranciers die steeds vaker inzetten op het verminderen van afval richting de bouwplaats. Dat zet de keten in beweging en maakt het gesprek over verpakkingen en materiaalgebruik concreet.

Circulair bouwen in de praktijk

Dat afvalreductie goed te combineren is met de dagelijkse praktijk, blijkt uit diverse projecten. Een voorbeeld is het project Mandemaat in Assen, waar ontwerp, realisatie en onderhoud in één contract zijn geïntegreerd. Door aan de voorkant duidelijke circulaire eisen te stellen, werd tijdens de uitvoering bewust omgegaan met afvalstromen. Materialen uit sloop zijn zoveel mogelijk geoogst en hergebruikt: beton kreeg een tweede leven als granulatuurverharding en gevelstenen zijn opnieuw toegepast rond het gebouw.

Bewustwording kost tijd

Ondanks positieve praktijkvoorbeelden is de transitie naar afvalarme bouwplaatsen geen eenvoudige opgave. Afval is lang vanzelfsprekend geweest en juist daarom lastig om ter discussie te stellen. Bewustwording vraagt tijd, net als het veranderen van routines op de bouwplaats. Daarbij speelt mee dat bouwpartijen al te maken hebben met veel andere thema's, zoals veiligheid, duurzaamheid en sociale aspecten. Prioriteiten stellen blijft een uitdaging. Toch ontstaat vooruitgang wanneer de keten gezamenlijk optrekt en kennis wordt gedeeld. Succesvolle oplossingen en leerervaringen maken zichtbaar dat afvalreductie niet alleen haalbaar is, maar ook waarde toevoegt op de lange termijn.

Begin bij de bron

Een afvalarme bouwplaats begint aan de voorkant van het proces. Hoe eerder afval wordt voorkomen, hoe kleiner het probleem later in de keten. Bestaande hulpmiddelen, zoals het Brancheplan Verpakkingen en de normkaarten van Bewuste Bouwers, bieden praktische handvatten om direct stappen te zetten. Door afval klein te houden en samen te werken vanuit één gezamenlijke missie, kunnen afvalarme bouwplaatsen steeds meer de norm worden.

www.brancheplanverpakkingen.nl/nieuws/nu-beschikbaar-sjabloon-verpakningsplan

<https://bewustebouwers.nl/gedragscode/>

Zo pak je het aan: in 4 stappen naar een afvalarme bouwplaats

1. Begin bij de bron

Voorkom afval door aan de voorkant duidelijke keuzes te maken over materialen, verpakkingen en leveringen. Gebruik bestaande hulpmiddelen zoals het sjabloon van Brancheplan Verpakkingen¹ en de normkaarten van Bewuste Bouwers².

2. Betrek de hele keten

Maak afvalreductie een gezamenlijk doel van opdrachtgever, leverancier en uitvoerder. Ga actief het gesprek aan, deel ervaringen en leer van wat in de praktijk werkt.

3. Richt de bouwplaats bewust in

Zorg dat afvalscheiding logisch en eenvoudig is. Beperk de reststroom, maak afval zichtbaar en stimuleer bewust gedrag op de bouwplaats.

4. Stuur op ambitie, geef ruimte in uitvoering

Leg circulaire doelen vast in uitvragen en contracten, maar laat ruimte voor eigen oplossingen. Dat vergroot betrokkenheid en leidt tot praktische innovaties.

Zien wij iets over het hoofd?

Meld hinder en tips op
www.verbeterdebouw.nl

BEWUSTE
BOUWERS

Cultuurverschillen en veiligheid van arbeidsmigranten in de bouw

Arbeidsmigranten zijn onmisbaar voor de Nederlandse bouw- en infrasector. Tegelijkertijd blijkt uit onderzoek en praktijk dat zij vaker slachtoffer zijn van arbeidsongevallen en onveilige werksituaties. Dit heeft niet te maken met onwil of onkunde, maar met extra risicofactoren zoals taalbarrières, cultuurverschillen en afhankelijkheid van werkgevers of uitzendbureaus. Deze factoren vragen om een gerichte en inclusieve aanpak van veiligheid.

Risico's in perspectief

De Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV) wijst erop dat taalbarrières de kans op misverstanden en gevaarlijke situaties vergroten. Arbeidsmigranten ervaren daarnaast vaak lange werken reistijden, wat leidt tot vermoeidheid en een verhoogd ongevalsrisico. Door flexibele en tijdelijke arbeidsrelaties voelen zij zich bovendien minder vrij om onveilige situaties te melden of werkzaamheden te weigeren. Dit onderstreept dat veiligheid meer is dan regels alleen: ook cultuur, gedrag en onderlinge verhoudingen spelen een grote rol. En dat is iets dat we als sector zelf hebben moeten leren.

Onze eigen cultuurreis als spiegel

De aandacht voor cultuur en gedrag is niet nieuw. Binnen onze eigen sector is veiligheid geen vanzelfsprekendheid geweest. Het benoemen van onveilig werken, het aanspreken van collega's of zelfs het weigeren van gevaarlijke werkzaamheden is het resultaat van een lange cultuurreis. Een reis waarin houding en gedrag stap voor stap zijn veranderd, mede doordat de sector zich ontwikkelde, kennis groeide en acceptatie toenam.

Daarbij hadden wij het voordeel dat we dezelfde taal spraken en in een omgeving werkten waarin die verandering gezamenlijk kon plaatsvinden. Voor veel arbeidsmigranten – vaak afkomstig uit meer hiërarchische samenlevingen – ligt dat anders. Het tegenspreken van een meerdere, vragen stellen of onveilig werk weigeren is daar niet altijd vanzelfsprekend en kan zelfs als ongepast of risicovol worden ervaren. Het gaat dus niet alleen om taal, maar ook om anders denken, anders doen en je vrij voelen om je uit te spreken zonder angst voor represailles. Juist daarom is de vraag relevant: hoe kunnen wij, met de kennis van onze eigen cultuurreis, arbeidsmigranten en ook ZZP'ers die van klus naar klus hoppen, helpen om deze ontwikkeling te versnellen? Continuïteit speelt hierin een belangrijke rol. Wie langer en vaker met hetzelfde team werkt, voelt zich sneller verbonden. Tegelijkertijd ontstaat bij het team meer bereidheid om te investeren in begeleiding, ondersteuning en opleiding. Zo groeit wederzijds vertrouwen en wordt veilig gedrag niet iets dat 'moet', maar iets dat blijft, ook als er geen leidinggevende naast staat.

Werken aan een inclusieve veiligheidscultuur

Een sterke veiligheidscultuur begint bij een inclusieve werkplek waarin iedereen zich veilig voelt om zich uit te spreken. In de praktijk worden al stappen gezet, zoals het laagdrempelig maken van meldingen, het inzetten van meertalig sprekende voormannen en het gebruik van visuele hulpmiddelen. Ook wordt steeds vaker, bijvoorbeeld door middel van toolboxes, aandacht besteed aan culturele verschillen en het belonen van veilig gedrag.

Tegelijkertijd blijft het versterken van onderlinge verbinding een belangrijk aandachtspunt. Elkaar durven aanspreken, begrip hebben voor elkaars achtergrond en het voorkomen van afzonderlijke groepen op de bouwplaats - door bijvoorbeeld samen te lunchen - dragen bij aan wederzijds vertrouwen en daarmee aan veiligheid.

Vorbereiding en start op de bouwplaats

Goede voorbereiding is essentieel. Veiligheidsinstructies in meerdere talen, duidelijke omschrijvingen – bijvoorbeeld door pictogrammen en animaties - en heldere afspraken zorgen voor houvast. De start op de bouwplaats is daarbij een cruciaal moment: een goede introductie, controle van certificaten en regelmatige dagstarts maken duidelijk dat veiligheid een gedeelde verantwoordelijkheid is. Leidinggevendenden spelen hierin een sleutelrol door zichtbaar aanwezig te zijn op de werkvloer en consequent het belang van veilig werken te benadrukken.

Gedrag als sleutel tot verbetering

Naast regels en instructies is gedrag bepalend voor veiligheid. Door met elkaar in gesprek te gaan over waarom werkzaamheden op een bepaalde manier worden uitgevoerd, ontstaat ruimte voor bewustwording en verbetering. Een benadering die gericht is op leren en positieve feedback helpt om ingesleten, onveilige gewoonten te doorbreken.

Tot slot

Cultuurverschillen hoeven geen obstakel te zijn voor veiligheid op de bouwplaats. Door te investeren in inclusiviteit, duidelijke communicatie en gedragsontwikkeling kun je als organisatie juist een sterkere veiligheidscultuur creëren. Zo ontstaat een werkomgeving waarin iedereen, ongeacht achtergrond of taal, veilig en gezond kan werken.

